

**Codul penal și
Codul de procedură penală
2024**

IANUARIE

**Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Codul penal și
Codul de procedură penală
2024**

**Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Universul Juridic
București
-2024-**

PARTEA GENERALĂ

• **LPA (L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP). Art. 236.** *Disp. P. gen. NCP, precum și disp. generale ale prezentei L. se aplică și faptelor sancționate penal prin legi speciale, în afară de cazul în care legea dispune altfel.*

Titlul I

Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I

Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

• **VECHIUL CP (L. NR. 15/1968): art. 2, 11.**

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

• **VECHIUL CP: art. 2, 11.**

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 23. Libertatea individuală.** (12) *Nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii.*

Capitolul II

Aplicarea legii penale

Secțiunea 1

Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

• **VECHIUL CP: art. 10.**

• **LPA. Art. 5.** (1) *Atunci când o normă penală face trimitere la o altă normă determinată, de la care împrumută unul sau mai multe elemente, modificarea normei completatoare atrage și modificarea normei incomplete.* (2) *În cazul abrogării normei completatoare, norma incompletă va păstra elementele preluate de la aceasta, inclusiv limitele de pedeapsă, în forma existentă la data abrogării, afară de cazul în care legea dispune altfel.* **Art. 7.** *Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăz. de CP 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive* [**Art. 2.** *În cuprinsul prezentei L., prin CP 1969 se înțelege L. nr. 15/1968 priv. CP, rep. în M. Of. nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modif. și compl. ult.*].

• **HP. V. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 67/2022 (infra, art. 155).**

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

• **VECHIUL CP: art. 12 alin. (1).**

• **LPA. Art. 3. (1)** *Disp. art. 4 NCP priv. legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Disp. art. 4 NCP nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. (3) Disp. art. 4 NCP sunt aplicabile și atunci când, în urma unei decizii a Curții Constituționale, o faptă determinată nu mai întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni sau forma de vinovăție cerută de lege pentru existența infracțiunii.*

• **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 6/2015** (M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015): „(...) în interpr. disp. art. 4 NCP, succesiunea de acte normative priv. prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (OMMP nr. 3283/2012; art. 202 pct. 8 L. nr. 187/2012; OMAPP nr. 76/2014 și OMAPP nr. 118/2014) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 108 [în prezent, art. 107] L. nr. 46/2008 și de furt de arbori din fondul forestier național, prev. de art. 110 [în prezent, art. 109] L. nr. 46/2008”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 30/2015 (M. Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016): „(...) în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul CP 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de «consecințe deosebit de grave» în NCP nu produce efectele prev. de art. 4 NCP și nici pe cele prev. de art. 3 alin. (1) L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune”.

V. și **Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 9/2016** (infra, art. 371).

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

• **VECHIUL CP: art. 13.**

• **NECONSTITUȚIONALITATE. D.C.C. nr. 265/2014:** „(...) disp. art. 5 NCP sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”.

• **LPA. Art. 10.** *Tratatul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă.*

Art. 12. (1) *În cazul succesiunii de legi penale intervenite până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pedepsele accesorii și complementare se aplică potrivit legii care a fost identificată ca lege mai favorabilă în raport cu infracțiunea comisă.* **Art. 16. (1)** *Măsura suspendării sub supraveghere a executării pedepsei aplicată în baza CP 1969 se menține și după intrarea în vigoare a NCP, până la împlinirea termenului de încercare stabilit prin hotărârea de condamnare. (2) Pentru determinarea legii penale mai favorabile cu privire la suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei conform art. 5 NCP, instanța va avea în vedere sfera obligațiilor impuse condamnatului și*

efectele suspendării potrivit legilor succesive, cu prioritate față de durata termenului de încercare sau supraveghere. **Art. 17.** În aplicarea dispozițiilor referitoare la legea penală mai favorabilă intervenită în cursul procesului, o pedeapsă cu suspendarea executării, aplicabilă potrivit CP 1969, este considerată mai favorabilă decât o măsură educativă privativă de libertate prevăzută de NCP.

● **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 5/2014** (M. Of. nr. 470 din 26 iunie 2014): „În aplic. art. 5 NCP, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. (...) nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 10/2014 (M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014): „(...) în aplic. art. 5 NCP, circumstanțele atenuante se apreciază global în raport de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțe atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei. Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 NCPP, atunci când, în concret, pentru aceeași faptă se stabilește o sancțiune mai puțin severă”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 21/2014 (M. Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014): „(...) disp. art. 5 alin. (1) NCP trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu D.C.C. nr. 265/2014”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2015 (M. Of. nr. 410 din 10 iunie 2015): „(...) în aplic. art. 5 NCP, cf. D.C.C. nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit CP anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă, cu suspendarea condiționată a executării, care, conform art. 41 alin. (1) NCP, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit art. 15 alin. (2) L. nr. 187/2012 rap. art. 83 alin. (1) CP anterior”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 29/2015 (M. Of. nr. 29 din 15 ianuarie 2016): „(...) în procedura de modificare a pedepsei prevăz. de art. 585 alin. (1) lit. a) NCPP, în cadrul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicată în temeiul CP anterior pentru o infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul NCP pentru o infracțiune săvârșită sub CP anterior se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 7/2016 (M. Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016): „(...) în aplic. art. 5 NCP, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 feb. 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a NCP, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 feb. 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă –, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, cf. art. 3 NCP și art. 10 L. nr. 187/2012 pt. punerea în aplic. a NCP”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 11/2016 (M. Of. nr. 468 din 23 iunie 2016): „(...) în aplic. art. 5 NCP, cf. D.C.C. nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit CP anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 86¹ CP anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează cf. art. 96 alin. (4) și (5) NCP”.

V. și *Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 67/2022 (infra, art. 155)*.

● **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 15. Universalitatea.** (2) *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. (1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

● **VECHIUL CP: art. 14-15.**

● **LPA. Art. 4.** *Pedeapsa aplicată pentru o infracțiune printr-o hotărâre ce a rămas definitivă sub imperiul CP 1969, care nu depășește maximul special prevăzut de Codul penal, nu poate fi redusă în urma intrării în vigoare a acestei legi. Art. 8. Disp. art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în T. II.*

● **HP. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 1/2014 (M. Of. nr. 349 din 13 mai 2014):** „În aplic. legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a NCP, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența art. 6 NCP, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă, se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, cf. art. 39 NCP. În cazul în care pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza art. 39 NCP, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”.

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 6/2014 (M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) NCP, în cazul tentativei, limita maximă a pedepsei ce trebuie avută în vedere este maximul prevăzut de lege pentru forma tentată

(maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea consumată, redus sau înlocuit conform dispozițiilor privind tratamentul sancționator al tentativei)".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 7/2014 (M. Of. nr. 471 din 26 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile, potrivit art. 6 NCP, în cazul infracțiunilor continuate, prin sintagma «maxim special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită» se înțelege maximul special prevăzut de lege pentru infracțiune, fără luarea în considerare a cauzei de majorare a pedepsei prevăzută pentru infracțiunea continuată".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 8/2014 (M. Of. nr. 473 din 27 iunie 2014): „În aplic. legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art. 6 alin. (1) NCP, (...) la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăz. de legea nouă".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2014 (M. Of. nr. 505 din 8 iulie 2014): „Disp. art. 6 alin. (1) NCP, priv. legea mai favorabilă după judecarea definitivă a cauzei, sunt aplicabile și cu privire la hotărârea de condamnare pronunțată de un alt stat față de cetățenii români, dacă aceasta a fost recunoscută în procedura reglem. de L. nr. 302/2004 priv. cooperarea judiciară internațională în materie penală".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 14/2014 (M. Of. nr. 525 din 15 iulie 2014): „(...) în aplic. legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art. 6 alin. (1) NCP, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăz. de legea nouă, nu se va lua în considerare cauza specială de reducere a pedepsei prevăz. de art. 320¹ alin. (7) CPP anterior, reținută condamnatului și valorificată în pedeapsa concretă".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 15/2014 (M. Of. nr. 546 din 23 iulie 2014): „(...) în interpr. art. 6 alin. (1) NCP, pentru ipoteza unei infracțiuni comise în stare de recidivă postexecutorie judecată definitiv înainte de intrarea în vigoare a NCP, pedeapsa aplicată prin hotărârea de condamnare se va compara cu maximul special prevăz. în legea nouă pentru infracțiunea săvârșită prin luarea în considerare a art. 43 alin. (5) NCP".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 3/2015 (M. Of. nr. 380 din 2 iunie 2015): „(...) în aplic. art. 6 NCP, stabilirea pedepsei în baza legii noi, în cazul pluralității de infracțiuni care, potrivit CP 1969, presupunea reținerea stării de recidivă postcondamnatorie cu revocarea suspendării condiționate, iar, potrivit NCP, condițiile recidivei postcondamnatorii cu privire la primul termen nu mai sunt întrunite, se determină cf. art. 44 rap. art. 39 NCP, ref. pluralitatea intermediară".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 12/2015 (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2015): „În interpr. art. 6 alin. (1) NCP, în cazul pedepselor definitive pentru infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave potrivit CP anterior, determinarea maximului special prevăzut de legea nouă se realizează, chiar dacă valoarea prejudiciului este inferioară pragului valoric prevăzut de art. 183 NCP, prin raportare la varianta agravată a infracțiunilor limitativ enumerate în art. 309 NCP".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2016 (M. Of. nr. 457 din 21 iunie 2016): „(...) în aplic. art. 6 NCP, în cazul unei infracțiuni în formă continuată care, potrivit legii penale noi, nu mai îndeplinește condițiile de existență ale infracțiunii continuate, ci condițiile concursului de infracțiuni, instanța se raportează la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, iar nu la pedeapsa maximă ce ar rezulta prin aplicarea dispozițiilor ref. concursul de infracțiuni cf. legii penale noi".

Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 13/2017 (M. Of. nr. 464 din 21 iunie 2017): „(...) disp. art. 6 NCP sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei".

V. și **Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 18/2014** (infra, art. 125).

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. V. art. 15 alin. (2) CR** (supra, art. 5 NCP).

Art. 7. Aplicarea legii penale temporare. (1) Legea penală temporară se aplică infracțiunii săvârșite în timpul când era în vigoare, chiar dacă fapta nu a fost urmărită sau judecată în acel interval de timp.

(2) Legea penală temporară este legea penală care prevede data ieșirii ei din vigoare sau a cărei aplicare este limitată prin natura temporară a situației care a impus adoptarea sa.

● **VECHIUL CP: art. 16.**

Secțiunea a 2-a **Aplicarea legii penale în spațiu**

Art. 8. Teritorialitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.

(2) Prin teritoriul României se înțelege întinderea de pământ, marea teritorială și apele cu solul, subsolul și spațiul aerian, cuprinse între frontierele de stat.

(3) Prin infracțiune săvârșită pe teritoriul României se înțelege orice infracțiune comisă pe teritoriul arătat în alin. (2) sau pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România.

(4) Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.

● **VECHIUL CP: art. 3, 142-143.**

● **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 3. Teritoriul.** (2) *Frontierele țării sunt consfințite prin lege organică [L. nr. 17/1990 priv. regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României, rep. - M. Of. nr. 252 din 8 aprilie 2014, cu modif. ult.; O.U.G. nr. 105/2001 priv. frontiera de stat a României - M. Of. nr. 352 din 30 iunie 2001, cu modif. ult.], cu respectarea principiilor și a celorlalte norme general admise ale dreptului internațional.*

Art. 9. Personalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închiisoarea mai mare de 10 ani.

(2) În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.

(3) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, a procurorului general al parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Termenul în care procurorul poate emite autorizarea este de până la 30 de zile de la data solicitării autorizării și poate fi prelungit, în condițiile legii, fără ca durata totală să depășească 180 de zile.

● **VECHIUL CP: art. 4.**

● **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 217/2020: „Art. II. Prin excepție de la prev. art. 9 NCP, publ. în M. Of. al României, P. I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modif. și compl. ult., și în aplic. art. 12 NCP, cu modif. și compl. ult., pentru faptele prevăz. la art. 218-220, art. 221 alin. (1)-(2¹), art. 222¹, art. 216¹ și art. 374 alin. (1) și (1¹) NCP, cu modif. și compl. ult., legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană**

juridică română indiferent de pedeapsa prevăz. de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăz. ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită”.

L. nr. 234/2022 pt. modif. art. 18³ L. nr. 78/2000 pt. prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și pt. dispunerea altor măsuri de transpunere a Dir. (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iul. 2017 priv. combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (M. Of. nr. 730 din 20 iulie 2022): „**Art. II.** Prin derog. de la prev. art. 9 NCP, cu modif. și compl. ult., precum și în aplic. art. 12 aceeași L., dacă faptele sunt săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, indiferent de pedeapsa prevăz. de legea română, chiar dacă fapta nu este prevăz. ca infracțiune de legea penală a țării unde aceasta a fost săvârșită și fără a fi necesară autorizarea prealabilă a procurorului general de la parchetul de pe lângă curtea de apel în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau a procurorului general de la parchetul de pe lângă ICCJ, L. penală română se aplică infracțiunilor prevăz. la: a) art. 6, 7 și art. 18¹-18⁵ L. nr. 78/2000 pt. prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modif. și compl. ult.; b) art. 4, 8 și 9 L. nr. 241/2005 pt. prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modif. și compl. ult., art. 270 și art. 272-275 L. nr. 86/2006 – CV, cu modif. și compl. ult., art. 289-292, art. 294, 295, 297, 298, art. 306-309 și art. 367 NCP, cu modif. și compl. ult., și art. 49 L. nr. 129/2019 pt. prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative, cu modif. și compl. ult., dacă au avut ca rezultat atingerea intereselor financiare ale UE”.

Art. 10. Realitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.

(2) Punerea în mișcare a acțiunii penale se face cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis.

• **VECHIUL CP: art. 5.**

Art. 11. Universalitatea legii penale. (1) Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:

a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;

b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

(2) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică atunci când, potrivit legii statului în care s-a săvârșit infracțiunea, există o cauză care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal ori executarea pedepsei sau când pedeapsa a fost executată ori este considerată ca executată.

(3) Când pedeapsa nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, se procedează potrivit dispozițiilor legale privitoare la recunoașterea hotărârilor străine.

• **VECHIUL CP: art. 6.**

• **LPA. Art. 237.** În aplic. art. 11 NCP, condiția aflării de bunăvoie pe teritoriul României se interpretează în sensul aflării benevole pe acest teritoriu la momentul dispunerii de către organele judiciare a unei măsuri privative sau restrictive de libertate în considerarea infracțiunii care atrage incidența principiului universalității.

Art. 12. Legea penală și tratatele internaționale. Dispozițiile art. 8-11 se aplică dacă nu se dispune altfel printr-un tratat internațional la care România este parte.

• **VECHIUL CP: art. 7.**

• **DISPOZIȚII CONEXE.** V. *art. II L. nr. 217/2020 (supra, art. 9 NCP).*

Art. 13. Imunitatea de jurisdicție. Legea penală nu se aplică infracțiunilor săvârșite de către reprezentanții diplomației ai statelor străine sau de către alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale, nu sunt supuse jurisdicției penale a statului român.

• **VECHIUL CP: art. 8.**

• **DISPOZIȚII CONEXE.** *L. nr. 17/1990: „Cap. IV. Trecerea inofensivă prin marea teritorială.*

Secț. A. Reguli aplicabile tuturor navelor străine. Art. 17. (1) Trecerea inofensivă a navelor străine prin marea teritorială a României se efectuează în condițiile stabilite de prezenta lege și de alte reglementări în vigoare, cu respectarea normelor dreptului internațional. (2) Prin trecere se înțelege faptul de a naviga în marea teritorială în scopul: a) de a traversa fără a intra în apele maritime interioare ori fără a ancora într-o radă sau a face escală într-o instalație portuară situată în afara apelor maritime interioare; b) de a intra în apele maritime interioare și a ancora într-o radă sau a face escală într-o instalație portuară sau de a le părăsi. (3) Trecerea trebuie să fie neîntreruptă și rapidă. Navele vor urma drumurile maritime, șenalele și pasele recomandate, specificate de hărțile maritime și în documentele de navigație. (4) Pe timpul trecerii inofensive nu se permite oprirea sau ancorarea, în afara cazurilor când acestea sunt impuse de nevoile navigației sau ca urmare a unui caz de forță majoră ori avarie, pentru salvarea persoanelor sau pentru ajutorarea navelor și aeronavelor aflate în pericol. Art. 18. (1) Trecerea unei nave străine prin marea teritorială este inofensivă atât timp cât nu aduce atingere păcii, ordinii publice sau securității naționale. (2) Se consideră că trecerea aduce atingere păcii, ordinii publice sau securității naționale dacă o asemenea navă desfășoară, în marea teritorială sau în apele maritime interioare, una dintre următoarele activități: a) amenințarea cu forța sau folosirea forței împotriva suveranității, integrității teritoriale sau independenței politice a României sau în orice alt mod contrar principiilor dreptului internațional; b) manevre sau exerciții cu arme de orice fel; c) culegerea de informații în detrimentul apărării sau securității naționale; d) propaganda care prejudiciază interesele apărării sau ale securității naționale; e) decolarea de pe nave, apunțarea sau îmbarcarea pe nave a oricărui fel de aparate de zbor; f) lansarea, debarcarea sau îmbarcarea de tehnică militară, scafandri, submarine, alte vehicule submersibile sau amfibii și de orice alte instalații în măsură să execute cercetări acvatice sau subacvatice; g) îmbarcarea sau debarcarea de mărfuri, stupefiante și substanțe psihotrope, fonduri bănești sau de persoane, contrar legilor și reglementărilor în vigoare, inclusiv vamale, fiscale, sanitare sau de imigrare; h) poluarea deliberată și gravă, de orice natură, a apei și a mediului marin, a spațiului aerian de deasupra apei sau afectarea deliberată și gravă a ecosistemelor marine; i) orice activitate de pescuit sau altă activitate de explorare ori exploatare ilegală a resurselor naturale și biologice; j) orice activitate de cercetări științifice, arheologice sau ridicări hidrografice; k) orice activitate care se desfășoară cu încălcarea reglementărilor internaționale în domeniul radiocomunicațiilor sau care poate perturba funcționarea sistemelor de comunicații sau a oricărui alt echipament sau instalații; l) orice altă activitate care nu are o legătură directă cu trecerea sau care se desfășoară cu încălcarea condițiilor prevăzute în prezenta lege. Art. 19. În marea teritorială, în apele maritime interioare și în porturile României este interzis accesul oricărei nave care are la bord arme nucleare, chimice ori alte arme de distrugere în masă, sau care transportă asemenea arme sau muniție pentru acestea, precum și orice alte mărfuri sau produse interzise de legile României. Art. 20. Navele străine cu propulsie nucleară pot intra în rade sau în porturi numai cu aprobarea prealabilă a organelor române competente, care va fi solicitată cu cel puțin 30 de zile înainte de data intrării. Art. 21. (1) Navele străine cu propulsie nucleară și navele care transportă substanțe radioactive sau alte substanțe periculoase sunt obligate, atunci când se

află în trecere prin marea teritorială, să aibă asupra lor documentele prevăzute de acordurile internaționale pentru aceste nave și încărcătura pe care o transportă și să ia măsurile speciale de precauție prevăzute de aceste acorduri. (2) Navele străine care transportă substanțe radioactive sau alte substanțe ori deșeuri periculoase sau nocive pot trece prin marea teritorială numai cu aprobarea organelor române competente. Aprobarea trebuie solicitată cu cel puțin 30 de zile înainte de data estimată a intrării în marea teritorială a României. (3) Pe timpul trecerii inofensive a navelor prevăzute la alin. (2) oprirea sau ancorarea nu este permisă, în afara cazurilor prevăzute la art. 17. (4) Navele străine cu propulsie nucleară sau care transportă substanțe radioactive ori alte substanțe sau deșeuri periculoase ori nocive vor utiliza numai căile de navigație desemnate de autoritatea română competentă și vor respecta dispozitivele de separare a traficului prescrise.

Art. 22. (1) Controlul documentelor de siguranță a navelor cu propulsie nucleară și a navelor care transportă substanțe radioactive sau alte substanțe periculoase, controlul dozimetric și celelalte controale legate de protecția mediului înconjurător se execută de organele române competente, în locuri stabilite de către acestea. Pe timpul staționării navelor în porturi sau în rade pot fi executate controale suplimentare. (2) Dacă în urma controlului se constată că prezența unei nave poate duce la consecințe periculoase, organele române competente pot dispune ca, într-un termen stabilit, nava respectivă să părăsească marea teritorială. **Art. 23.** Navele străine aflate în trecere prin marea teritorială sau staționate în rade ori în porturi nu vor folosi mijloacele de navigație radio, aparatura hidroacustică și de radiocomunicații, sistemele electronice și optice de observare decât pentru necesitățile siguranței navigației și staționării la ancoră, precum și pentru a comunica cu autoritățile portuare și a realiza traficul radio, în clar sau folosind coduri, cu stațiile românești de pe uscat, potrivit regulilor și procedurilor prevăzute în Regulamentul radiocomunicațiilor care este anexă la Convenția internațională a telecomunicațiilor. **Art. 24.** Organele române competente vor lua măsurile necesare pentru a preveni orice încălcare a condițiilor stabilite prin reglementările în vigoare cu privire la admiterea navelor străine în apele maritime interioare sau la instalațiile portuare și vor folosi orice mijloace legale, inclusiv de constrângere pentru a împiedica trecerea oricărei nave străine prin apele maritime interioare sau marea teritorială, dacă această trecere nu este inofensivă. **Art. 25.** (1) Organele române competente pot suspenda temporar, în anumite zone ale mării teritoriale, trecerea inofensivă a navelor străine, ori de câte ori această suspendare este cerută de asigurarea securității țării sau este necesară pentru a se putea executa exerciții militare. (2) Măsurile de suspendare a trecerii inofensive prevăzute la alin. (1) vor fi publicate în «avize pentru navigatori» emise de organele române competente. **Secț. C. Reguli aplicabile navelor militare străine, submarinelor și celorlalte vehicule submersibile, precum și altor nave de stat folosite pentru servicii guvernamentale.** **Art. 30.** (1) Navele militare străine, submarinele și celelalte vehicule submersibile, precum și navele sub pavilion străin folosite pentru servicii guvernamentale pot intra în marea teritorială, în porturi și rade numai cu aprobarea prealabilă a Guvernului român, exceptându-se cazurile de avarie sau adăpostire de furtună. (2) Aprobarea se solicită cu cel puțin 30 de zile înainte de data la care ar urma să aibă loc trecerea prin marea teritorială sau vizitarea porturilor sau radelor, cu excepția cazurilor când între România și statul pavilionului s-a convenit altfel. **Art. 31.** Submarinele și celelalte vehicule submersibile străine în trecere prin marea teritorială sunt obligate să navigheze la suprafață și să arboreze pavilionul național. Cele care se vor afla în imersiune vor fi constrânse să iasă la suprafață. În cazul când, din cauza unei avarii nu pot ieși la suprafață, acestea sunt obligate să semnalizeze, prin toate mijloacele, despre situația în care se află. **Art. 32.** Dacă o navă militară străină încalcă legile și reglementările României în apele maritime interioare sau în marea teritorială și nu tine seama de avertismentul ce i-a fost dat de a se conforma acestora, va fi somată să părăsească imediat marea teritorială a României. **Art. 33.** Răspunderea pentru orice prejudicii sau daune cauzate de către o navă militară străină ori de orice altă navă de stat folosită pentru servicii guvernamentale sau în scopuri necomerciale, precum și de către persoane care fac parte din echipajul acestor nave, pe timpul când nava respectivă s-a aflat în

porturi, în apele maritime interioare, în marea teritorială și în zona economică exclusivă ale României, revine statului sub al cărui pavilion se află nava. **Art. 34.** *Sub rezerva excepțiilor prevăz. în secț. A și a condițiilor art. 30-33, navele militare străine și alte nave de stat străine folosite pentru servicii guvernamentale se bucură de imunitate de jurisdicție pe timpul cât se află în porturi, în apele maritime interioare și în marea teritorială ale României”.*

Art. 14. Extrădarea. (1) Extrădarea poate fi acordată sau solicitată în temeiul unui tratat internațional la care România este parte ori pe bază de reciprocitate, în condițiile legii.

(2) Predarea sau extrădarea unei persoane în relația cu statele membre ale Uniunii Europene se acordă sau se solicită în condițiile legii.

(3) Predarea unei persoane către un tribunal penal internațional se acordă în condițiile legii.

• **VECHIUL CP: art. 9.**

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 19. Extrădarea și expulzarea.** (1) *Cetățeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat din România. (2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), cetățenii români pot fi extrădați în baza convențiilor internaționale la care România este parte, în condițiile legii și pe bază de reciprocitate. (3) Cetățenii străini și apatrizii pot fi extrădați numai în baza unei convenții internaționale sau în condiții de reciprocitate. (4) Expulzarea sau extrădarea se hotărăște de justiție.*

• **DISPOZIȚII CONEXE. V. L. nr. 302/2004** priv. cooperarea judiciară internațională în materie penală, rep. (M. Of. nr. 411 din 27 mai 2019; cu modif. ult.).